

مبانی و اصول فلسفه آموزش و پرورش

مؤلف: دکتر عزیزاله بابلی بهمنی

قابل استفاده برای :

- دانشجویان رشته علوم تربیتی
- دانشجویان و داوطلبان آزمون های کارشناسی ارشد و دکتری علوم تربیتی
- دانشجویان کاردانی و کارشناسی دانشگاه فرهنگیان
- کلیه علاقه مندان به حوزه تعلیم و تربیت

سرشناسه : مبانی و اصول فلسفه آموزش و پرورش
عنوان و پدیدآور : مبانی و اصول فلسفه آموزش و پرورش
قابل استفاده دانشجویان علوم تربیتی و ...

مولف : دکتر عزیزاله بابلی بهمنی
مشخصات نشر : تهران : انتشارات انوارقرآن و عترت

۱۳۹۲

مشخصات ظاهری : ۲۲۵ صفحه - وزیری
شاب : ۹۶۶۷۴-۶۰۰-۹۷۸-۱۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه ۲۲۵
موضوع : آموزش و پرورش - فلسفه - راهنمای آموزشی
(عالی)

رده بندی کتبی : ۱۳۰۲۰۷ ب ۱۴/۷ LB

رده بندی : ۳۷۰/۱

شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۵ ۳۳۲

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۲

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

بها : ۱۰۰۰۰۰ ریال

چاپ و نشر این اثر به هر نحو اعم از کپی تکثیر نرم افزار و ...
غیرقانونی و خلاف شرع است .

ردیف	فهرست مطالب	صفحه
۱	فهرست	۳
۲	مقدمه	۷
۳	فصل اول: مفهوم فلسفه	۹
۴	و جوه فلسفه	۹
۵	فلسفه چه بود؟	۱۰
۶	فلسفه چیست؟	۱۴
۷	فیلوسوف کیست؟	۱۹
۸	- فیلسوفان	۲۱
۹	- روح فلسفی	۲۳
۱۰	- خلاصه فصل	۲۶
۱۱	- سنوالات فصل اول	۲۷
۱۲	- پاسخ سنوالات فصل اول	۳۰
۱۳	فصل دوم: معنی مفاهیم تربیت	۳۲
۱۴	- مفهوم آموزش و پرورش	۳۲
۱۵	- تربیت چیست؟	۳۳
۱۶	- ضرورت تربیت	۳۶
۱۷	- هدف های کلی تربیت	۳۷
۱۸	- عوامل موثر در تعیین هدف های تربیت	۴۰
۱۹	- انواع هدف های آموزش و پرورش	۴۲
۲۰	- مبانی و اصول آموزش و پرورش	۴۳
۲۱	- اصول تعلیم و تربیت و جریان های اجتماعی	۴۵
۲۲	- اصول تعلیم و تربیت با توجه به نظریات مریس بزرگ	۴۶
۲۳	- خلاصه فصل دوم	۴۸
۲۴	- سنوالات فصل دوم	۴۹
۲۵	- پاسخ سنوالات فصل دوم	۵۶
۲۶	فصل سوم: فلسفه تعلیم و تربیت	۶۰
۲۷	- رابطه فلسفه با تعلیم و تربیت	۶۱
۲۸	- ویژگی های فلسفه جدید آموزش و پرورش	۶۲
۲۹	- ضرورت تغییر فلسفه آموزش و پرورش	۶۳
۳۰	- تاثیر فلسفه در آموزش و پرورش	۶۵
۳۱	- فلسفه تربیت	۶۹
۳۲	- خلاصه فصل سوم	۷۰
۳۳	- سنوالات فصل سوم	۷۱
۳۴	- پاسخ سنوالات فصل سوم	۷۵
۳۵	فصل چهارم: مکاتب فلسفه تعلیم و تربیت	۷۸
۳۶	- مقدمه	۷۸
۳۷	- ناتورالیسم (طبیعت گرایی)	۸۰
۳۸	- مرییان طبیعت گرا	۸۱
۳۹	- ژان ژاک روسو	۸۱
۴۰	- پایدار گرایی	۸۳
۴۱	- ویژگی های عمومی آموزش و پرورش طبیعی	۸۳
۴۲	- خلاصه فصل چهارم	۸۵
۴۳	- سنوالات فصل چهارم	۸۶

۸۸	- پاسخ سئوالات فصل چهارم	۴۴
۹۰	فصل پنجم : ایده آلیسم	۴۵
۹۰	- ایده آلیسم	۴۶
۹۱	- معرفت شناسی ایده آلیستی	۴۷
۹۲	- نظریه ارزشی ایده آلیستی	۴۸
۹۲	- آموزش و پرورش ایده آلیستی	۴۹
۹۲	- هدف آموزش و پرورش	۵۰
۹۳	- مریضان ایده آلیسم	۵۱
۹۴	- بنیاد گرایی	۵۲
۹۶	- خلاصه فصل پنجم	۵۳
۹۷	- سئوالات فصل پنجم	۵۴
۱۰۰	- پاسخ سئوالات فصل پنجم	۵۵
۱۰۲	فصل ششم : واقع گرایی	۵۶
۱۰۳	- واقع گرایی تعقیبی	۵۷
۱۰۳	- واقع گرایی علمی و فلسفی	۵۸
۱۰۳	- معرفت شناسی واقع گرایی	۵۹
۱۰۴	- آموزش و پرورش از نظر واقع گرایی	۶۰
۱۰۵	- مریضان واقع گرایی	۶۱
۱۰۷	- هدف آموزش و پرورش	۶۲
۱۰۷	- مریضی و آموزش	۶۳
۱۰۷	- روش تدریس	۶۴
۱۰۹	- خلاصه فصل ششم	۶۵
۱۱۰	- سئوالات فصل ششم	۶۶
۱۱۱	- پاسخ سئوالات فصل ششم	۶۷
۱۱۳	فصل هفتم : اگسپری مانتالیسم	۶۸
۱۱۳	- معرفت شناسی اگسپری مانتالیستی	۶۹
۱۱۳	- آموزش و پرورش از نظر اگسپری مانتالیسم	۷۰
۱۱۳	- هدف آموزش و پرورش	۷۱
۱۱۴	- روش های تدریس	۷۲
۱۱۴	- پراگماتیسم	۷۳
۱۱۵	- هستی شناختی پراگماتیسم	۷۴
۱۱۵	- شناخت شناسی پراگماتیسم	۷۵
۱۱۶	- ارزش شناسی پراگماتیسم	۷۶
۱۱۶	- مریضان پراگماتیسم	۷۷
۱۱۹	- پیشرفت گرایی	۷۸
۱۲۱	- روش تدریس	۷۹
۱۲۱	- بازسازی گرایی	۸۰
۱۲۳	- خلاصه فصل هفتم	۸۱
۱۲۵	- سئوالات فصل هفتم	۸۲
۱۲۹	- پاسخ سئوالات فصل هفتم	۸۳
۱۳۲	فصل هشتم : اگزستانسیالیسم	۸۴
۱۳۴	- معرفت شناسی اگزستانسیالیستی	۸۵
۱۳۴	- نظریه ارزشی اگزستانسیالیستی	۸۶
۱۳۴	- آموزش و پرورش اگزستانسیالیستی	۸۷
۱۳۴	- هدف آموزش و پرورش اگزستانسیالیستی	۸۸

۱۳۵	- روش تدریس	۸۹
۱۳۵	- پیشروان معروف اگزیستانسیالیسم	۹۰
۱۳۷	- خلاصه فصل هشتم	۹۱
۱۳۸	- سنوالات فصل هشتم	۹۲
۱۳۹	- پاسخ سنوالات فصل هشتم	۹۳
۱۴۰	- فصل نهم : کمونیسم	۹۴
۱۴۰	- نظریه‌های آموزشی کمونیسم	۹۵
۱۴۰	- روش تدریس	۹۶
۱۴۱	- برنامه درسی	۹۷
۱۴۱	- نظریه تربیتی ماکارنکو	۹۸
۱۴۲	- خلاصه فصل نهم	۹۹
۱۴۳	- فصل دهم : فلسفه تحلیلی	۱۰۰
۱۴۵	- آموزش و پرورش از نظر فلسفه تحلیلی	۱۰۱
۱۴۵	- هدف آموزش و پرورش از نظر فلسفه تحلیلی	۱۰۲
۱۴۵	- روش‌های تدریس	۱۰۳
۱۴۵	- برنامه درسی	۱۰۴
۱۴۶	- خلاصه فصل دهم	۱۰۵
۱۴۷	- فصل یازدهم : انسان گرایی	۱۰۶
۱۴۷	- احساس بیگانگی	۱۰۷
۱۴۷	- احساس نا انسانی	۱۰۸
۱۴۸	- احساس بی هویتی	۱۰۹
۱۴۹	- معرفت شناسی انسان گرایی	۱۱۰
۱۴۹	- نظریه ارزشی انسان گرایی	۱۱۱
۱۴۹	- هدف‌های آموزش و پرورش	۱۱۲
۱۵۰	- روش‌های تدریس	۱۱۳
۱۵۲	- خلاصه فصل یازدهم	۱۱۴
۱۵۳	- سنوالات فصل دهم و یازدهم	۱۱۵
۱۵۵	- پاسخ سنوالات فصل دهم و یازدهم	۱۱۶
۱۵۶	- فصل دوازدهم : فلسفه تربیتی اسلام	۱۱۷
۱۵۷	- ضرورت شناخت اسلام	۱۱۸
۱۵۷	- اصول کلی اسلام	۱۱۹
۱۵۷	- تربیت اسلامی	۱۲۰
۱۵۸	- اسلام چه نوع انسانی را می‌خواهد بار آورد ؟	۱۲۱
۱۵۸	- هدف‌های تربیتی اسلام	۱۲۲
۱۵۹	- اصول و قواعد اساسی در تربیت اسلامی	۱۲۳
۱۵۹	- روش‌های تدریس در تربیت اسلامی	۱۲۴
۱۶۰	- هستی شناسی اسلامی	۱۲۵
۱۶۰	- شناخت شناسی اسلامی	۱۲۶
۱۶۱	- روش‌های تربیتی اسلام	۱۲۷
۱۶۱	- فیلسوفان تربیتی در اسلام	۱۲۸
۱۶۷	- خلاصه فصل دوازدهم	۱۲۹
۱۶۸	- سنوالات فصل دوازدهم	۱۳۰
۱۶۹	- پاسخ سنوالات فصل دوازدهم	۱۳۱
۱۷۱	- فصل سیزدهم : آراء و نظریات مربیان بزرگ	۱۳۲

۱۷۱	۱۳۲	- زمینه تاریخی
۱۷۱	۱۳۴	- سقراط
۱۷۳	۱۳۵	- افلاطون
۱۷۵	۱۳۶	- ارسطو
۱۷۶	۱۳۷	- فرانسیس بیکن
۱۷۷	۱۳۸	- کومینوس
۱۸۰	۱۳۹	- جان لاک
۱۸۱	۱۴۰	- کانت
۱۸۲	۱۴۱	- رابرت هابز
۱۸۶	۱۴۲	- کانت
۱۸۸	۱۴۳	- هگل
۱۸۹	۱۴۴	- هابز
۱۹۱	۱۴۵	- فریدل
۱۹۳	۱۴۶	- جان دیویی
۱۹۵	۱۴۷	- راسل
۱۹۸	۱۴۸	- یاسپرس
۲۰۱	۱۴۹	- خلاصه فصل
۲۰۵	۱۵۰	- سنوالات فصل سیزده
۲۱۷	۱۵۱	- پاسخ سنوالات فصل سیزده
۲۲۵	۱۵۲	- منابع

به نام خدا

"در بین ابداعات بشر دو تا از مابقی مشکل تر است یکی هنر مملکت داری یا حکومت و دیگری هنر تعلیم و تربیت." کانٹ

آیا فلسفه رشته ای از دانش های انسانی است که در باره ی مسائلی معین بحث می کند؟ اگر فلسفه را رشته ای خاص فرض کنیم، فرق آن با رشته های علمی و هنری چیست؟ چه مسائلی در فلسفه مورد بحث قرار می گیرند؟ و... فلسفه را از سبب و نیز می توان بررسی کرد. آیا فلسفه بک نوع عمل یا فعالیت است؟ ماهیت این نوع فعالیت چیست؟ فرق میان فعالیت فلسفی با فعالیت علمی کدام است؟

علاوه بر این دو جنبه، فلسفه بررسی انسان به عنوان یک راه زندگی، طرز برخورد، یک نوع بینش معین، یا یک جهان بینی خاص که در تمام شئون زندگی فیلزوف به چشم می خورد و او را از دیگران ممتاز می سازد مورد مطالعه قرار داد. (شریعتمداری، ۱۳۸۳، ص ۷). بدیهی است کسانی به مطالعه فلسفه و فلسفی علاقه مندند که این پرسش اساسی و عمیق و بسیار مهم را برای خویش مطرح کرده اند: چرا زندگی می کنند؟ و در راستای این پرسش علمی طبعاً با پرسش های دیگری از این قبیل مواجهند: زندگی ویژه آدمی با زندگی خاص حیوانات چه فرق هایی دارد؟ چقدر آن در انتخاب نوع و روش زندگی خویش آزاد است؟ کیفیت زندگی او با کیفیت زندگی دیگران چه رابطه ای دارد؟ و ...

فلسفه معاصر (به نظر دکتر شعاری نژاد)، می کوشد برخی چنین پرسش های بسیار عمیق و پیچیده مردم پاسخ پیدا کند، ولی هرگز مدعی نیست که پاسخ های آن، قطعی و یقینی هستند چون فلسفه معاصر، بیشتر به طرح پرسش هایی در ارتباط با وضع زندگی آدمی می پردازد، و برای پیدا کردن پاسخ های مطلوب، تلاش می کند بلکه اینک مدعی حل تمام مسائل زندگی آدمی باشد. انسان معاصر به مراتب بیش از انسان گذشته مجهولات و مسائل دارد و هیچ فیلسوف و داندانی نمی تواند ادعا کند که همه ی مسائل را دریافته اند و راه حل های مطمئن و قطعی آن ها را کشف کرده اند. جز این که مطالعات و تحقیقات ارزش خود را با این اعتقاد آغاز می کنند که: مسائل آدمی قابل حل هستند.

فلسفه آموزش و پرورش که به مطالعه مسائل تربیتی از دیدگاه فلسفی می پردازد پرسش های بنیادی و اساسی و مریان را مورد مطالعه قرار می دهد و در واقع می کوشد به آموزش و پرورش، جهت بدهد. به همین سبب می توان گفت فلسفه آموزش و پرورش، مستلزم داشتن فلسفه توجیهی آن جهت است یا پاسخ گفتن به این پرسش مهم: چرا این چنین نه آن چنان؟ مثلاً، آموزش و پرورش را فرآیند کمک به مردم در کشف راه ها و روش های سالم و مؤثر رشد و تکامل شخصیت و بهره مندی از زندگی رضایت بخش بدانیم، طبعاً با پرسش های متعدد اساسی مواجه می شویم. مثلاً چرا آموزش و پرورش را "فرآیند" می خوانند؟ منظور از راه و روش سالم چیست؟ و...

کتاب حاضر تلاش می کند در حد امکانش خوانندگان خود را ، با این گونه مسائل مواجه کند و ایشان را به اندیشیدن در باره ی آن ها برانگیزد چون فلسفیدن بدون اندیشیدن غیر ممکن است و شاید هم بتوان گفت که تعیین مرز بین آن دو غیرممکن است.(شعاری نزاد، ۱۳۷۰، ص ۹).

مطالعه فلسفه عموماً و فلسفه آموزش و پرورش خصوصاً برای خواننده سودمند است چرا که به خواننده سعه صدر و وسعت دید و نگرش می بخشد.

عزیزاله بابلی بهمنی
مدرس دانشگاه و مشاور خانواده